

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Organisation Region Värmland	Version 11
Dokumentägare Helen Jansson Hygiensjuksköterska	Fastställare Andreas Harling Bitr smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2026-08-27	Giltig t.o.m. 2028-08-26

ESBL - patient med bärarskap - slutenvård

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Tillämpa basala hygienrutiner

Nödvändig medicinsk behandling eller omvårdnad får aldrig fördröjas eller undanhållas patient på grund av misstänkt eller konstaterat bärarskap av ESBL.

ESBL (Extended Spectrum Beta-Lactamase) är ett samlingsnamn för enzymer som kan bryta ned flera av de antibiotika som vanligtvis kan användas för behandling av exempelvis urinvägsinfektioner. Tarmbakterier utgör majoriteten av de bakterier som kan bära på ESBL, främst E.coli och Klebsiella.

Smittspridning

Tarmbakterier sprids framför allt genom direkt eller indirekt kontaktsmitta, det vill säga via händer, ytor och föremål. Risken för smittspridning ökar vid följande riskfaktorer:

- diarré
- stomi med ökat flöde
- urinvägskateter, inkl. RIK
- urininkontinens med läckage till omgivningen
- dränage och andra hudpenetrerande slangar, inkl. pyelostomi (utom PVK/central infart)
- infekterade och vätskande sår
- oförmåga att medverka i givna hygienrutiner, till exempel hos patient med kognitiv svikt.

ESBL-bärare utan riskfaktorer löper mycket liten risk att sprida ESBL. Detta gäller även för patienter med enbart KAD/RIK utan någon övrig riskfaktor.

Placering

ESBL-bärare utan riskfaktor samt ESBL-bärare med KAD/RIK utan övrig riskfaktor:

- kan vårdas på flersal förutsatt att basala hygienrutiner följs.

ESBL-bärare med riskfaktor:

- enkelrum med egen toalett och dusch samt stängd dörr
- märkning av vådrummet enligt rutin: Gul skylt.

Ska inte vistas i allmänna utrymmen på avdelningen vid följande riskfaktorer: diarré, läckande urinvägskateter, läckande dränage, vätskande sår som inte är täckta med förband. Vid behov av mobilisering/rehabilitering kan detta ske i korridor i närvaro av personal.

Nedanstående rutiner gäller de patienter som bär på ESBL och har riskfaktorer enligt ovan (undantaget ESBL-bärare med KAD/RIK utan övrig riskfaktor).

Undersökning på annan enhet

Vid undersökning eller behandling på annan avdelning/mottagning, ta kontakt i förväg så att patienten kan gå direkt in på undersökningsrummet.

Transporter

Det föreligger ingen smittrisk att transportera patient med ESBL i taxi då patienten är påklädd och eventuella sår är täckta med förband. Föraren har ingen rättighet att bli informerad om bärarskapet.

Ambulans- och sjuktransport ska informeras om ESBL om riskfaktorer föreligger och patienten ska inte samtransporteras med annan patient.

Utskrivning

Vid utskrivning till annan vårdinrättning inklusive kommunal vård ska denna i förväg informeras om att patienten är bärare av ESBL.

Patienthotellet

Patient med bärarskap av ESBL utan riskfaktorer och som medverkar till givna hygienrutiner kan vårdas på Patienthotellet. Detta förutsätter att patienten är informerad och är införstådd med vilka hygienrutiner som gäller.

Patient med riskfaktorer kan efter samråd med Patienthotellet vårdas där.

Besökare

- ska tillämpa god handhygien med tvål och vatten alternativt handsprit
- behöver inte använda skyddskläder
- får inte vistas i avdelningens kök eller förråd
- bör inte sitta/vistas i patientens säng.

Disk

Dysken ska ställas direkt i matvagn eller diskmaskin.

Tvätt

Tvättsäck på rummet. Hanteras som vanlig tvätt.

Avfall

Sopsäck på rummet. Hanteras som vanligt avfall.

Daglig städning

Kontaktytor i patientens rum och toalett torkas dagligen med ytdesinfektionsmedel med tensid.

Slutstädning av enkelrum efter patient med riskfaktorer

- Rengöring och desinfektion av all utrustning som använts.
- Kassera engångsmaterial som kan ha kontaminerats.
- Slutstädning med Virkon.
- Desinfektera städutrustning.

[Se mer information om ESBL på Smittskydd Värmlands webbplats.](#)

Utarbetad av: Helen Jansson, Monika Carlson och Andreas Harling